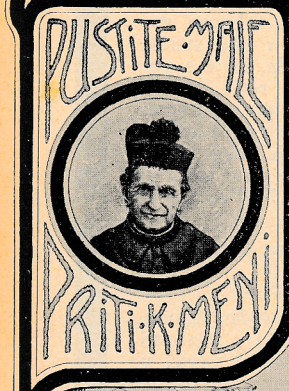
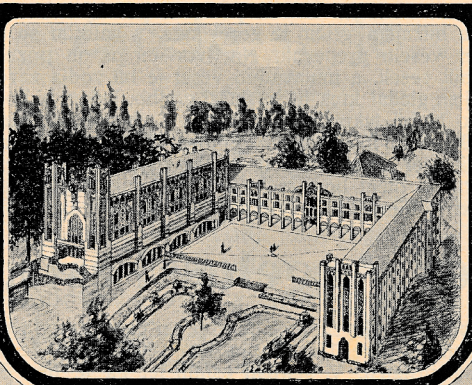
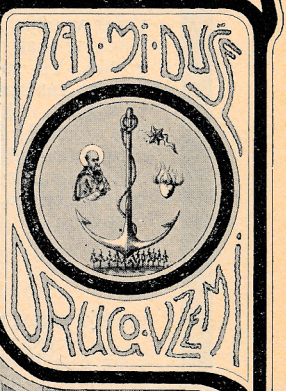
DON·BOSKO

List salezijancev v Ljubljani.

5. julij 1905.

Dan žalosti,
v katerem je zaspal
k večnem počitku

dr. Angelus Festa,

ljubitelj revnih, — skrbni ravnatelj.

V nebesih, kjer sedaj bivaš
v bližini ljubljenega očeta,
kateremu si daroval svoje srce
in se neumorno trudil za njegovo družbo,
prosi za nas,
katere si zapustil
v dolini solzá
tako nepričakovano.

Počivaj v miru!

Nepričakovana smrt.

Predvečer sv. Cirila in Metoda je bil za salezijanski zavod v Ljubljani večer veselja. Na bližnjem griču je gorel kres, s katerim so se zabavali gojenci, vriskali ter veselo prepevali. Na dvorišču pa je pozno v noč svirala godba. Vsi so bili veseli, a nenavadno vesel je bil vodja zavoda, ki je s posebnim zanimanjem gledal kres in poslušal godbo, kakor bi hotel reči: Zadnjič te slišim. Kdo bi bil takrat mislil, da se bo to veselje tako hitro spremenilo v žalost? Kdo bi bil mislil, da bo godba, ki danes proizvaja vesele koračnice, jutri utihnila ter iskala najbolj turobne glasove, katere je moči najti? Neusmiljena smrt, ki pleni brez razločka, je stopila med veselo družbo in ji oropala onega, ki je bil voditelj, ljubljeni oče, skrbni ravnatelj. Umrl je nepričakovano

dr. Angelus Festa,

umrl je zdrav, močan, v najlepših letih, umrl je ter pustil zavod v nepopisni žalosti.

Rojen v Turinu, dne 15. oktobra leta 1866. je bil že takoj v mladosti velik don Boskov prijatelj. V starosti osmih let ga je don Bosko sprejel v svoj zavod. Ko je dovršil nižjo gimnazijo v salezijanskem zavodu v Turinu, je izrazil željo po salezijanskem stanu. Don Bosko ga je z veseljem sprejel v novicijat, kjer je dajal najboljše zglede svojim tovarišem. Ko je skončal novicijat, je nadaljeval gimnazijske študije in z najboljšim uspehom naredil maturo.

Don Bosko je ljubil pridnega učenca in ga obdržal dve leti pri sebi. Nato ga je poslal na gregorijansko vseučilišče v Rim, kjer je postal doktor teologije. Kot doktor se je zopet povrnil k don Bosku ter sprejel za kratek čas svojo nekdanjo službo. Med tem je postal duhovnik. V svoji gorečnosti je prosil, da bi ga poslali v ptuje misijone, kar je tudi dosegel. Poslali so ga v Egipet kot ravnatelja male misijonske postaje, katero pa je vneti misijonar v kratkih letih spremenil v obširen zavod.

Toda le malo časa je užival lepoto zavoda, katerega je s tolikim trudom tako visoko povzdignil. Predstojniki so ga poklicali v domovino. Bil je dve leti spovednik v Bologni, pozneje ravnatelj salezijanskega zavoda v Rimu.

Tudi v tem lepem zavodu je ostal le malo časa. S težkim srcem sicer, vendar vdan v voljo svojih predstojnikov, se je poslovil od ljube domovine, ter prišel v Ljubljano, da bi tu s svojo delavnostjo razširil salezijansko napravo med slovenskim narodom. Hrabro se je poprijel težavnega dela. Imel je najlepša upanja, da bo zavod cvetel in rastel, toda upanje in lepe načrte mu je nepričakovano pretrgala prerana smrt.

Dr. Festa je bil zgled delavnega salezijanca. Medtem ko so drugi počivali, je on čul še pozno v noč in se učil. Mnogo se je bavil z vedo in s pisateljevanjem. Veliko je storil na literarnem polju svojega naroda. Spisal je mnogo knjig, med katerimi slovi najbolj hermenevtika Vigouroux, katero je predelal iz francoščine in jo bogato pomnožil, tako da to delo samo obsega štiri velike knjige po 600 do 700 strani. Tudi drugi njegovi spisi slové po učenosti in lepem slogu.

Pogreb ranjkega je bil dokaz, kako ljudstvo ljubi salezijanski zavod. Kljub pretilnemu vremenu se je vseeno zbralo premnogo občinstva. Sprevod so počastili s svojo prisotnostjo nj. ekscelenca baron in baronica Hein, salezijanski provincijal iz Benedk, ravnatelja salezijanskih zavodov iz Gorice in Trsta, vitez Doljak, veliko število svetne in redovne duhovščine, salezijanski sotrudniki in sotrudnice iz mesta in dežele, gojenci iz Marijanišča in gojenke iz sirotišnice pod vodstvom čč. vzgojiteljic in mnogo drugih odličnih oseb.

Pred zavodom so salez. gojenci zapeli žalostno odhodnico, istotako na pokopališču. Med sprevodom je svirala godba salezijanskih gojencev. Žalibog, da mnogo oseb radi velike nevihte ni moglo spremiti krste do zadnjega bivališča.

Naj mirno počiva blaga duša gorečega salezijanca! Zguba je velika; tolaži naj nas upanje, da v večnem raju uživa blaga duša plačilo zemskega truda, da moli za nas v raju veselja, kakor tudi za goreče sotrudnike in sotrudnice našega zavoda.

Začelo se je...

Tri leta je minulo, odkar so salezijanci v Ljubljani začeli gojiti željo po novi cerkvi. Blaga sotrudnica B. je prva začela govoriti o potrebi nove cerkve. Takrat je bilo še malo gojencev. Mala zaduhla soba, v katerem je stal reven oltar, je zadostovala. Toda začelo je prihajati ljudstvo. Soba je postala premajhna, in bili smo presiljeni prenesti oltar v dolg hodnik. Mislili smo, da bo zadostoval vsaj ta prostor, a ni bilo tako. Ljudstva je čemdalje več prihajalo, kmalu je tudi ta prostor postal premajhen. Videč, kako primanjkuje prostora, smo prosili ljudstvo, naj zahaja rajši v druge večje ljubljanske cerkve. S tem pa števila obiskovalcev nismo zmanjšali, pač pa povečali. Kako radi bi bili takrat ustregli vernikom, ki ob nedeljah in praznikih niso napolnili le male kapelice, marveč tudi bližnje stopnjice. Bili smo podobni don Bosku, katerega je bolelo srce, videč, da kapelica ne zadostuje za vse dečke, ki zahajajo k njemu. Kakor don Boska, tako je tudi nas tolažila misel, da si bo Marija Devica preskrbela lepši, bolj obširen prostor.

„Treba bo nove kapelice, ta kapelica je premajhna, ljudstva je vsako nedeljo več", je rekla nekega dne dobra sotrudnica ter potegnila iz žepa prvi dar za novo cerkev. Dasi dar ni bil velik, vendar nas je napolnil z upanjem, da bo ta dar odprl pot drugim večjim darovom. In res, drugi dan je blaga sotrudnica pripeljala s seboj neko prijateljico, ki je položila drugi dar na oltar Marije, pomočnice kristjanov. Pridna sotrudnica je še dalje delovala, ter nas s svojim delovanjem tako navdušila, da smo poklicali stavbenika in naročili načrt za malo kapelico, katere stroški naj bi ne presegali 25 tisoč kron.

Načrt ni nikomur ugajal, vsakdo je hotel večjo kapelico. Po pravici rečeno tudi nam ni posebno ugajal; da bi ga pa povečali, so nas strašili preveliki stroški. Šele tedaj, ko je blaga sotrudnica kupila kip Marije Pomočnice, nas je ogromna množica ljudstva, ki je prihitela k blagoslovljenju kipa, toliko osrčila, da smo začeli misliti na večjo stavbo; načrt male kapelice smo spremenili v veličastno svetišče.

Ni kazalo drugega, kakor obrniti se do ljudstva in je prositi, naj s svojo radodarnostjo pokaže ljubezen do Marije Device. Ljudstvo je poslušalo prošnjo in po svoji moči začelo prispevati. Še bolj se je pa navdušilo, ko je videlo, da z malim darom more postati deležno mnogih dušnih milosti: mnogih molitev in sv. maš. Blagi sotrudniki in sotrudnice so začeli pridno sodelovati, kakor še zdaj sodelujejo in smo prepričani, da bodo ostali zvesti do konca.

Kakor ima pa vsako dobro delo obilo zaprek, predno doseže svoj cilj, tako so se tudi nam prikazale velike težave. Svet za svetišče je bil premehek, zato smo morali večkrat izpremeniti načrte. To izpreminjanje je zakasnilo delo ter dalo nasprotnikom povod raztrešati vsakovrstne laži.

Don Bosko pravi: „Ničesar se ne ustrašite!“ Te besede modrega Boska so nas osrčevale in nam dajale tem večji pogum, čim več smo videli ovir in zaprek.

Lansko leto 2. junija na praznik sv. Rešnjega Telesa smo postavili temeljni kamen. Veselili smo se v upanju, da začnemo zidati, toda nova ovira nam je zaprečila korak: načrt je bilo treba radi gotovih vzrokov zopet prenoviti.

Tudi letošnje leto se je pokazalo mnogo ovir in bali smo se, da niti letos ne bomo mogli začeti z zidanjem. Toda težave so večinoma zginile: delo se je pričelo, zid novega svetišča se je pokazal iz zemlje.

Upamo, da nas bodo radodarni slovenci, goreči častivci Marije Device, vsak dan bolj podpirali v plemenitem težavnem podjetju. Marija Devica bo gotovo bogato poplačala vse, ki bodo prihiteli na pomoč pri zgradbi Njenega bivališča.

Svetišče bo veličastno, vredno bivališče tako dobre Gospe, kakor je Marija, pomočnica kristjanov.

Zakaj zopet novo cerkev?

Zakaj zopet novo cerkev, saj jih je že tako preveč. Tako? Preveč jih je? Idi po svetu in videl boš, da imajo druga mesta veliko več cerkva, kakor Ljubljana in vendar se pritožujejo, da jih manjka. Mesto Turin na zgornjem Laškem, kjer se je rodila sal. družba, ima le osemkrat več prebivalcev kakor Ljubljana, toda 18 krat več cerkva — in vendar ni slišati pritožbe, da jih je odveč. Isto opazimo po drugih mestih.

Salezijanci neobhodno potrebujejo cerkev za svoje gojence. Salezijanska vzgoja sloni na temelju krščanstva. Da pa vzgoja doseže svoj smoter, ne zadostujejo le besede, treba je dobrih vidnih zgledov. Zgledi so močni stebri, na katere vzgojitelj zida veličastno poslopje. Besede brez zgledov so navadno nerodovitno seme v rodovitni zemlji. Dostojen prostor za božjo službo, lepi cerkveni obredi, vse to vtisne v srca gojencev sladke spomine na mladostna leta, na življenje v zavodu, in jih še v poznih letih spominja ganljivih trenutkov, katere so preživeli v podnožju lepo okrašenega altarja, med veličastnim cerkvenim petjem, med ganljivimi cerkvenimi obredi. Spomin na svete mladostne občutke jih bodri v prihodnjem življenju, da ne zabijo svojih dolžnosti, da z veseljem zahajajo v cerkev k božji službi.

Salezijanci potrebujejo cerkev za mesečne shode sal. sotrudnikov in sotrudnic. Število sotrudnikov in sotrudnic se je že znatno pomnožilo in se bo čedalje bolj množilo in toliko pomnožilo, da bo le obširna cerkev zadostovala za shode, katere toplo priporočata sv. oče in vrhovni predstojnik sal. družbe.

Prostor, kjer bo stalo svetišče Marije Pomočnice, je oddaljen od drugih cerkva, zato bo velik pripomoček bližnjim sosedom, ki radi oddaljenosti ne morejo tako pogosto zahajati v ljubljanske cerkve k božji službi.

Jako pripravno bo svetišče za ljubljanske šetavce, ki ob nedeljah in praznikih radi zapusté mestno zidovje in se podajo na odprto polje. Ti bodo mimogredé lahko stopili v svetišče in pomolili v podnožju Marijinega oltarja.

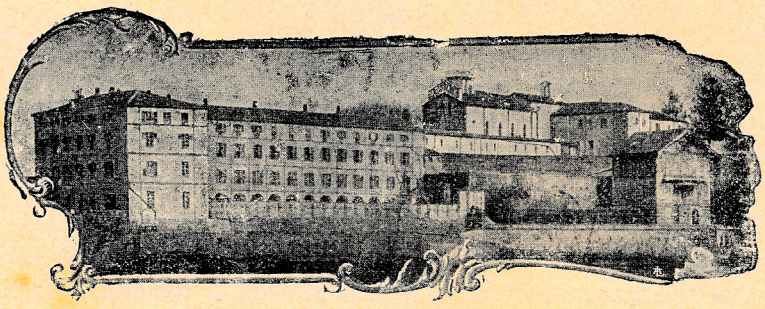
Ljubljana bo obdana ob dveh svetišč, ki se boste kakor mogočni trdnjavi vzdigovali nad mestom. Od dveh strani bo Marija Devica rosila blagoslov na glavno mesto slovenske dežele.

Ali ni tedaj velikega pomena novo svetišče? Kdo se bo zoperstavljal prihiteti na pomoč z malim milodarom? Marija Devica sama si je zbrala Rakovnik za svoje bivališče. — Pomagajte, Marija bo tudi vam pomagala!

Zavod sv. Filipa v Lancu.

Lanco je prijazna vas na zgornjem Laškem. Tu je don Bosko odprl drugi salezijanski zavod z ljudskimi in gimnazijskimi šolami.

Ko je l. 1864. don Bosko odprl ta zavod, je poslal za ravnatelja duhovnika profesorja Rufina in nekaj učiteljev in profesorjev za pouk. Prvi

učitelji tega zavoda so dosegli visoke časti med svetom. Med njimi poznamo monsignor Fagnana, sedaj apost. prefekt v Patagoniji, monsign. Costamagna, sedaj škof v Ameriki, monsign. A. Lasagna, ki je pred desetimi leti umrl kot škof in mučenik na ptuji zemlji, prof. J. Lemoyen, znan laški zgodovinopisec in nekateri drugi. Tudi učenci tega zavoda zasedejo imenitne službe in so pridobili zavodu tako dobro ime, da mu nikdar ne manjka gojencev. Pouk v zavodu obsega ljudske in gimnazijske šole. Zavod šteje vsako leto po 200 gojencev.

Življenje Don Boska.

X. Don Boskov oratorij na travniku.

Kjer se dandanes tik salezijanskega zavoda sv. Frančiška saleškega vzdiguje zavod hčerá Marije Pomočnice, ustanovljenih od don Boska, je l. 1845. stalo malo poslopje. Tu je don Bosko zbral svoje dečke, potem ko je moral zapustiti okraj sv. Martina. Poslopje je bilo revno, skoraj razdrto. Ker niso imeli doma kapele, kjer bi opravljali nedeljske pobožnosti, jih je don Bosko ob nedeljah in praznikih vodil v svetišče Marije Tolažnice (Consolata). Tu so prepevali sv. pesmi in glasno molili. Ljudstvo jih je rado poslušalo in marsikdo se je pridružil don Bosku in ga podpiral.

Toda tudi to revno poslopje je don Bosko kmalu zgubil. Že takoj drugo pomlad l. 1846. je je moral zapustiti in si iskati drug prostor. Vzel je v najem bližnji travnik, ki je prav dobro ugajal mladim igralcem. Tu jih niso motili vozovi in šetavci, kakor nekoč pri cerkvi svetega Martina; brez skrbi so igrali in se skušali v tekanju. Tam v zatišju pod košatim drevesom pa je sedel don Bosko in spovedoval, okrog njega pa je klečala množica dečkov in se pripravljala na spoved.

Kmalu so se prikazale nove ovire. Kakor vsako dobro delo, predno doseže svoj cilj, tako je tudi don Boskovo delo imelo čedalje več nasprotnikov in to celo v osebah, ki bi se morale veseliti človekoljubnega dela in je podpirati. Vzdignili so se duhovniki in pritoževali, da ne morejo skrbeti za krščansko vzgojo otrok, ker jih don Bosko odstranjuje iz njih cerkvá. Večkrat so poklicali don Boska v svojo navzočnost, a vselej se je znal tako modro zagovarjati, da so duhovniki umolknili, in marsikdo izmed njih je postal njegov prijatelj in sotrudnik.

Komaj se je umirila ta nevihta, že so se začeli novi oblaki zbirati nad don Boskom in mu naznanjati novo še bolj strahovito nevihto. Grof Cavour, predsednik turinskega mesta, pokliče don Boska k sebi in mu prepove zbirati dečke, češ, da ti shodi motijo mir in so nevarni državi.

„Jaz ne nameravam drugega“, odgovori don Bosko, „kot poboljšati stanje ubogih rojakov. Jaz ne zahtevam denarja, prosim le za prostor, kjer jih morem zabavati in jih učiti o sv. veri. Le tako bo mogoče zmanjšati število zločincev in jetnikov.“

— „Vaš trud je zaman“, odgovori grof. „Jaz Vam ne morem dati nikakega prostora; kamorkoli pridete, povsod se pritožujejo.“

Don Bosko se je zagovarjal, grof pa ni hotel slušati njegovih besedi. Žugal mu je celo, da ga bo zaprl v ječo, če ne stori po njegovem ukazu.

„V ječo zapirajo zločince“, odgovori don Bosko. „Jaz sem prepr čan, da kaj takega ne boste storili duhovniku, ki ni storil nikomur nič žalega.“

Priprostost in ljubeznivost don Boska je umirila grofa. Umilila ga je, nikakor pa ne prepričala, da bi shodi ne bili nevarni. Zato je pošiljal preoblečene redarje, da so od daleč opazovali don Boska in njegove dečke. Don Bosko se je pa kmalu znal oprostiti. „Ko sem opazil čuvaje“, tako pripoveduje don Bosko sam, „sem jih povabil k sebi in jim govoril o peklu, o Bogu, o poslednji sodbi. Nekoliko časa so me poslušali in potem eden

Gojenci salezijanskega zavoda v Lancu.

za drugim tiho odšli.“ Prišedši k predsedniku, so don Boska hvalili: hvalili vse, kar so videli in slišali.

Vsakdo bi mislil, da bo tu konec težav, a ni bilo tako. Le malokrat so se zbrali dečki na prijaznem travniku in že so se morali posloviti, četudi s tesnim srcem. Gospodar se je ustrašil velike množice mladih tekalcev, ki so mirno in veselo tekali po travniku, ne zmeneč se za visoko travo. Začel je premišljevati, mrmrati in sklenil je don Boska odsloviti. V petnajstih dneh je don Bosko moral oddditi.

Ubogi don Bosko! Kdo bi pri pogledu na toliko težav ne obupal in si ne privoščil bolj mirnega življenja? Pojen iz kraja v kraj, zaničevan iz zasmehovan, bi moral don Bosko obupati, če bi ga ne krepilo prepričanje, da se bodo v kratkem uresničile sanje. Gotov, da mu Previdnost božja kmalu pokaže stalen prostor, je dečke navduševal, jim pripovedoval o novem oratoriju, o obširnem dvorišču, o širokih hodnikih, o cerkvi, učiteljih in duhovnikih. To govorjenje je v mnogih zbudilo sum, da je Bosko znorel. Nekateri so ga pomilovali, drugi zasmehovali, skoraj vsi zapustili. Celo baronica Barollo, ki je doslej tako pridno podpirala don Boska, ga je priporočila gojenkam v molitev in večkrat je vzdihnila: „Ubogi don Bosko, tako dober, pa v taki nevarnosti".

Tudi dr. Borel, največji don Boskov prijatelj, je začel sumničiti o njegovem zdravju. Nekega dne pride k njemu in mu svetuje, naj za nekaj časa pusti oratorij in si privošči počitek.

„Ne tako, ne tako ljubi Borel; Bog je začel in mora delo tudi skončati. Vi veste, koliko me je stalo, predno sem privabil toliko dečkov. Veliko dobrega sem že storil, in vi hočete, da bi jih zopet izročil svetu, da s svojim strupom zamori plodonosno seme, katero sem s tolikim trudom vsejal v njih srca. Ne, ne morem."

— „Toda, kje jih hočete zbirati?"

— „V oratoriju."

— „In kje imate oratorij."

— „Jaz ga vidim: vidim cerkev, vidim veliko poslopje, vidim obširno dvorišče."

— „In kje je vse to?" vpraša Borel.

— „Tega še ne morem povedati", odgovori don Bosko, „toda jaz sem gotov, da bo vse to naše."

Borel ni več dvomil; prepričan, da je don Bosko znorel, se je jokaje poslovil in odšel. Tudi duhovnik Tacchiotti, ki je bil navzoč pri tem pogovoru, ga je pomilovaje pogledal in zdihnil: „Ubogi don Bosko", ter žalostno odšel.

Glas, da je don Bosko znorel, se je širil po mestu. Duhovščina se je posvetovala ter sklenila poslati don Boska v norišnico. Določila je dva duhovnika, don Boskova prijatelja, ki naj v zaprtem vozu in na lep način odpeljeta don Boska v norišnico.

Duhovnika stopivši v don Boskovo sobo, ga prijateljsko pozdravita. Po kratkem pogovoru ga povabita na sprehod. „Nekoliko svežega zraka", pravi Ponzati, „ti bo dobro storilo. Imava voz, idi z nama!"

— „Prav rad, prav rad", odgovori don Bosko in se napoti ž njima iz sobe.

Don Bosko, ki je bil bolj pameten, kakor duhovnika, je takoj spoznal, kam merijo njiju besede. Duhovnika sta se veselo pogledovala, misleč, da don Bosko ničesar ne sluti. Don Bosko je pa na tihem premišljeval: „Ne jaz, ampak vidva bosta danes v norišnici."

Kakor je don Bosko mislil, se je tudi zgodilo. „Stopite v voz“, sta ga vljudno nagovarjala duhovnika. Don Bosko se je pa branil in izgovarjal, da mu spoštovanje do visokih gostov tega ne dopušča.

Ne da bi duhovnika sumničila, kaj namerava don Bosko, stopita vesela v voz, prepričana, da don Bosko vstopi za njima. Don Bosko pa je hotel uživati sveži zrak; hitro je zaprl voz in ukazal vozniku, naj ju pelje v norišnico.

Voznik požene konja in hitreje, kakor bi kdo mislil, pride do norišnice. Tu je bil najlepši prizor. Služabniki, ki so imeli povelje, da na noben način ne smejo izpustiti norca, niso vedeli, kdo izmed dveh je pravi. Da bi se ne zmotili, primejo oba in jih peljejo v norišnico. Zaman so bili izgovori in prošnje, rada ali nerada sta morala iti. Šele proti večeru, ko je prišel zdravnik, sta smela zapustiti norišnico.

Lahko si mislite, kako sta se morala sramovati uboga duhovnika, ko sta videla, kako zvito ju je don Bosko speljal na led. Molčala sta in se pred njim skrivala; duhovščina se je pa prepričala, da je don Boskov razum še popolnoma jasen.

Dasi je don Bosko blodil v morju bridkosti in težav, vendar je ostalo še nekaj oseb, ki ga niso zapustile v težki poskušnji. Monsignor Franzoni ga je še vedno podpiral in navduševal za plemenito delo. Tudi duhovnik Cafasso mu je ostal zvesti sotrudnik. Gospod Borel ga je pa pomiloval in ga večkrat opominjal, naj prizanese slabotnemu zdravju. Šele tedaj, ko mu je don Bosko odkril veliko skrivnost, da se mu je prikazala Marija Devica in mu povedala, da bo predmestje Valdocco zibelj oratorijev, zibelj njegove družbe, se je umiril in ga še z večjim veseljem podpiral v svetem podjetju. (Dalje.)

Marija, pomočnica kristijanov, v svetopisemskih predpodobah stare zaveze.

Ako prebiramo sv. pismo stare zaveze, kmalu opazimo, da je Bog s predpodobami naznanjal v stari zavezi ono, kar se je imelo zgoditi v novi zavezi. Tako je Bog že mnogo stoletij pred prihodom Mesijevem naznanjal z lepimi predpodobami in prerokbami Kristusovo rojstvo, njegovo življenje, trpljenje in smrt.

Marija Devica, pomočnica kristijanov, je bila prevelik dar človeškemu rodu, da bi je Bog že v stari zavezi ne naznanil z lepimi predpodobami in prerokbami.

Eva, Sara, Rebeka, Marija, Mojzesova sestra, Suzana, Ester, Judita in druge slavne žene stare zaveze so s svojim krepostnim življenjem in delovanjem živo naslikale Marijino slavo, njeno moč, njene nenavadne kreposti. Drevo življenja, Noetova ladija, Jakobova lestvica, goreči grm, skrinja zaveze, Davidov stolp, Jakobova zvezda, jutranja zarja so lepe predpodobe, katere sv. cerkev obrača na Marijo ter ž njimi razlaga posebne milosti, junaške kreposti. Preobširno bi bilo na dolgo razlagati vse predpodobe; pogledali bomo le nekatere in videli bomo, kako lepo slikajo Marijo Devico, božjo mater.

V Sirahovih bukvah beremo: „Jaz sem kakor struga, in kakor napeljana voda sem šla iz raja.“[1] Struga je vodovod, po katerem dobivamo iz studenca vodo, da ž njo napajamo zemljo in prilivamo cvetkam. „Da pa struga res služi“, pravi sv. Bernard, „mora biti dolga, na vse strani napeljena. Taka struga je Marija: Ona je vodovod, ki se višje kot vse druge stvari vzdiguje nad prestol Najvišjega.“ — „Po tej strugi“, pravi kardinal Vogone, „prejema sv. cerkev vodo božjih milosti: zato se satan, duh vsega zla, trudi, da bi zamoril pobožnost do Marije in tako ustavil vodo nebeških milosti, kakor je nekoč Holofern, hoteč podjarmiti Betulijo, zapovedal ustaviti vodo, ki je tekla v mesto.“

Preblaženo Devico predpodablja sv. pismo v podobi mogočne kraljice, o kateri govori David v svojih psalmih: „Kraljica stoji na tvoji desnici v zlatem oblačilu, ogrnjena v pisano obleko.“[2] Kako lepa predpodoba Marije Pomočnice. Marija sedi na desnici Jezusa Kristusa, najvišjega kralja, ga tolaži in prosi za nas uboge sinove.

Marija je naša priprošnjica. Dober priprošnjik mora biti marljiv, mora imeti moč pred sodnikom, veljavo na kraljevem dvoru, potrebno znanje. Te lepe lastnosti slika David v Mariji Devici. Ona sedi na desnici sodnikovi, kakor bi hotela paziti, da bi božja pravičnost ne zmagala usmiljenja: *stoji na desnici.* Kot mati božjega Sina uživa najvišjo moč, najvišjo veljavo: *stoji kraljica.* V Mariji blišči zlato modrosti: *stoji v zlatem oblačilu.* Pri njej opazimo vsakovrstne barve: zlato barvo apostolov, rudečo mučenikov, belo devic; vse kreposti svetnikov, ki jo obkoljujo in proglašajo: *ogrnjena v pisano obleko.*

Ako pa premišljujemo Marijo Devico na prestolu brezkončne slave, opazimo v njej največjo čast, katero more uživati božja stvar. In res, Marije ne vidimo v vrsti devic, ne med spoznovavci, ne med množico mučenikov, v sredini apostolov in prerokov, vidimo jo povzdignjeno nad vse nebeščane, na desnici Kralja vseh kraljev kot mogočno kraljico nebes in zemlje.

Daniel Agricola pravi, da besede Davidove kažejo Marijo Devico na desnici kristijanov, da jih podpira, kajti latinska beseda „adstare“, katero rabi David, zaznamuje *stati v bližini in podpirati.*[3]

---

[1] Sirah. 24, 41.
[2] Psalm. 45, 10.
[3] Daniel Agricola: De corona duodecim stellarum.

David govoreč o izhodu Izraelcev iz Egipta, pripoveduje, da jih je po dnevi vodil temen oblak, po noči pa ognjen steber, ki je obsvital njih pota. Sv. Bernard pripisuje Mariji Devici lastnosti tega oblaka in ognjenega stebra, rekoč, da nas Ona brani pred ognjem nebeškega maščevanja in pred ognjem strasti, kakor oblaki branijo pred pekočo vročino. Kakor je ognjen steber obsvital pot Izraelcev, tako Marija razsvetljuje svet z žarki svojega usmiljenja in z obiljem svojih darov. Kaj bi mi ubožci storili v temi tega stoletja, če bi ne imeli blagodejne svetlobe, svetlega stebra — Marije Device?[1])

V tretji knjigi kraljev beremo, da je Adonija prosil Betsabejo, Salomonovo mater, naj gre k kralju in ga prosi za Abisago, Sunamljanko. Betsabeja ganjena od njegove prošnje, je šla k kralju Salomonu. Komaj jo je kralj zagledal, „je vstal in ji šel nasproti ter se ji globoko poklonil“[2]) in jo posadil na svojo desnico rekoč: „Prosi moja mati, zakaj ne spodobi se, da bi odvračeval tvoje obličje.“[3]) Ako je bil kralj Salomon že toliko prijazen s svojo materjo, kaj bomo rekli šele o Jezusu Kristusu? Kakor Salomon, tako tudi On gotovo z veseljem posluša prošnje ljubljene matere, Marije Device, ki neprestano prosi za nas, uboge zemljane, in ji deli milosti, da jih razliva med svoje sinove. Učeni Mendoza pravi, da je moč Marije Device tolika, da ne prosi le za Jezusove prijatelje, marveč celo za njegove sovražnike, in tudi njim izprosi usmiljenje.

Nekaj črtic o salezijanskih misijonih.

Salezijanski misijonarji v Quitu.

(Dalje.)

VI.

Celo noč so potovali ubogi misijonarji. Šele drugi dan ob dveh popoldne so prišli v Otávolo, rojstni kraj našega Egasa in nekaterih drugih salezijanskih gojencev, ki so bili že na počitnicah. Solnce je močno pripekalo. Misijonarji so bili trudni, slabotni.

„Ko so gojenci zvedeli o našem prihodu v Otávolo“, tako piše nekdo izmed jetnikov, „so nam radovedno pritekli nasproti. Hoteli so nas pozdraviti, želeli so nam poljubiti roke, toda kakor pred dvema dnevoma v Quitu, tako so jih tudi tu odpodili divji vojščaki. Le dva izmed gojencev, brata Pinto, sta se skrivaj priplazila do nas in nam jokaje poljubovala roke. Govoriti nista mogla, le zdihovala sta žalostno, napolglasno. Mi smo skrivali svoje gorje ter ju skušali prepričati, da ne trpimo, toda zaman so bile naše besede. Matere so s povzdignjenimi rokami klicale: „O Bog, reši uboge sinove, tudi oni imajo mater.“ Te besede so nam še bolj ganile srca.

[1]) Bernard: Serm. de Nativ. B. M.
[2]) III. Kraljev; 3, 19.
[3]) III. Kraljev; 3, 20.

Povsod smo opazili žalost. Od vseh strani so prihajali ljudje in zrli sprevod ubogih jetnikov. Nekateri so nas spremljali, drugi so od daleč gledali za nami, dokler nas ni skrilo zidovje mestne palače.

Tu je čakala mati klerika Egasa. Ko je zagledala sina, je z glasnim jokom zadušila vpitje navzočih meščanov, ki so polnili trg pred mestno palačo. Jaz sem videl ubogo ženo. Imela je rudeče zatekle oči, vpila je in zdihovala: „Hočem videti sina, ga hočem potolažiti.“ Hotela je siloma prodreti vrsto močnih vojščakov, a bila je preslaba, da bi premagala oborožene vojščake; divje so jo sunili nazaj na trg. Uboga mati! Srce tvoje plaka, a ni ga, da bi osušil solze bolesti.

Za stanovanje so nam odločili veliko sobo v drugem nadstropju. Prepovedano je bilo z nami občevati. Da bi to zabranili, so pred vratmi in na stopnjicah postavili stražo in z orožjem zabranili vhod.

Medtem ko smo mi mirno sedeli v sobi in se veselili, da moremo zopet nekoliko počiti, so se zunaj na trgu javili različni prizori. Jok in zdihovanje Egasove matere je ganil srca navzočega ljudstva, ki je razburjeno sililo proti vratom, ter prisililo načelnika, da je dovolil vhod. Kdo more opisati veselje ljubeče matere, ko je slišala, da sme pohiteti k svojemu sinu? Kakor bi bila pozabila srčno bolest in žalost, je veselo hitela po stopnjicah k sinu. Prikazala se je pred nami in potem, ko je poljubila sina, se je ozrla po sobi in plašno vzdihnila: „Moj Bog, v kakem stanju vas vidim. Vsega vam je treba, pripustite meni . . .“

Z mislijo, da nam preskrbi, česar potrebujemo, odide domov. Kmalu se zopet vrne, spremljana od množice dobrih oseb, katerih vsaka je nekaj prinesla. Pripravile so bogat obed. Tudi načelnik se je vsedel k mizi in se z nami krepčal. Večer je hitro minul. Kmalu je bilo treba iti k počitku, katerega smo skrajno potrebovali in dobro uživali.

Drugo jutro so nam usmiljenke sv. Vincenca prinesle zajutrek. Vedeli smo, da je beseda usmiljenke v Ameriki, zlasti v španskih naselbinah, vsemogočna, zato smo prosili usmiljenke, naj nam izprosijo milost, da bi smeli opraviti presv. daritev.

— Dva dni je že, kar ne mašujemo. Kako naj vztrajamo sredi tolikega trpljenja brez sv. obhajila? Prosimo vas, idite; ali tu v tej sobi, katero spremenimo v kapelo, ali pa v bližnji cerkvi.

— Šle bomo k načelniku, ter pripravile vse potrebno.

Črez pol ure so se vrnile uljudne usmiljenke in naznanile, da je načelnik uslišal njih prošnjo. Veseli so bili misijonarji velike milosti, ki jim bo močno krepilo sredi težavnih bojev. Spremenili so sobo v kapelo in ondi opravili presv. daritev. Duhovniki-jetniki so maševali, drugi pa glasno molili in pristopili k angelski mizi. Navzoči so bili tudi šolski bratje in usmiljene sestre, ki so pomilovali, a vendar zavidali goreče misijonarje, ki so tako potrpežljivo znali trpeti za Kristusovo vero.

Okoli poldne pride brzojavka. Takoj smo sumničili, da prinaša našo bodočnost. Načelnik ni bil nikdar velik prijatelj pisem; znal je le malo brati. Ko se je trudil ter na tihem zlagal črke in zloge, je duhovnik Sacchetti, sedeč blizu načelnika, vrgel pogled na brzojavko in čital besedo „Lita“.

— Kaj pomeni ta beseda? Po kosilu so vprašali prijatelje in zvedeli so, da je to reka, ki teče mimo orjaškega gozda Paylona.

— Torej nas hočejo peljati skozi ta gozd?!

— In bomo pustili?

Cuenca, načelnik vojakov, je slišal pogovor ter se hinavsko nasmehnil, kakor bi hotel reči: „Vi se motite.“

Nekateri so se hoteli takoj zoperstaviti; drugi pa so svetovali, naj se poprej prepričajo o resnici.

Nastala je velika zmešnjava. Le ravnatelj je mogel umiriti razburjene duhove in jih utolažiti z besedami: „Dragi moji; Bog je bil do sedaj vedno z nami. Ako zaslužimo, bo tudi v prihodnje. Idimo naprej z zaupanjem! Tudi don Bosko ne bo pozabil svojih sinov.“

— Da, on nas bo branil iz nebes.

Vsi so se umirili in pričakovali povelja, da zapustijo Otávolo in se napotijo dalje.

Povelje je prišlo. Na raznih krajih mestne palače in pri vratih jetnikov so postavili stražo. Nikomur več ni bilo dovoljeno obiskati jetnikov. Vse je kazalo, da se je približal trenutek odhoda. (Dalje.)

Počitnice.

Počitnice so najbolj zaželjena, neobhodno potrebna stvar, kjer sinovi ohranijo narodni duh, družinsko ljubezen in si po nasvetih starišev ohrabrijo in okrepijo svoj duh in svojo voljo.

Kakor pa koristjo, tako lahko škodujejo, in to radi slabosti in slabega nadzorstva starišev, radi nepremišljenih besedi in pogovorov, radi slabih knjig, katere najdejo doma in skrivaj prebirajo, radi slabih tovarišij in in slabih zgledov služabnikov. Večkrat se deček poda na počitnice nedolžen, nazaj se vrne hudoben. Zato naj stariši pazijo, kje hodijo sinovi, kaj delajo in s kom občujejo.

Rekreacija

je kraj, kamor najrajši zahajajo otroci. Tu veselo igrajo, tekajo, skačejo in vpijejo; tu se pokrepčajo in nasrkajo novih moči za učenje in delo. Otroci potrebujejo izpremenjave, gibanja, zraka, svetlobe, vpitja; morajo izkopavati zemljo, graditi hiše, zidati mostove, igrati konja, jahati metlo..., potrebujejo življenja in to najdejo v rekreaciji. O kako ljubijo otroci rekreacijo! Kako zanimivo jih je gledati, ko tekajo, skačejo, se veselo zabavajo. Kdo se ne veseli?

Slabo bi bilo, če bi imeli otroci vedno rekreacijo, toda jaz mislim, da bi bilo še slabše, če bi je nikdar ne imeli. Postali bi bolehni, otožni, kajti lok preveč napet kmalu poči. Ravnajmo se tedaj po besedah Fénélona, ki pravi: „Zabavo je treba pripraviti s trudom in si utešiti trud z zabavo“.

Dobri vzgojitelji, pobožne vzgojiteljice pa tudi med rekreacijo delujejo za blagor svojih gojencev, svojih gojenk. Radi se udeležé iger in drugih zabav, radi se pomudijo zdaj z enim, zdaj z drugim, radi jih zbirajo okrog sebe, se prijateljski ž njimi pogovarjajo in jim pripovedujejo povesti, zanimive, smešne in vendar poučljive. S takimi pripovestmi večkrat vržejo v srce gojencev seme življenja, ki obrodi mnogoteren sad. Taka ravno je salezijanska vzgoja.

* * *

„Ko sem še bival v salezijanskem zavodu sv. Frančiška saleškega", nekako tako nam je pripovedoval duhovnik Fr. mladim klerikom, „sem večkrat opazoval pridne gojenke don Boskovih hčera, ko so se v zavodu Marije Pomočnice tik našega zavoda veselo zabavale. Zanimivo je bilo zreti vesele učiteljice, hčere don Boskove, kako so tekale sredi gojenk in se ž njimi igrale. Največjo pozornost pa je vzbujala mlada učiteljica, največja prijateljica pridnih gojenk. Zbirala jih je okrog sebe, se ž njimi smejala, igrala, prepevala. Deklice so rade zahajale v njeno družbo, kjer so vedno slišale kaj lepega, kaj zanimivega.

Nekoč med bujnim smejanjem učiteljica naenkrat postane resna. S svetim spoštovanjem govori o veliki milosti, katero je Bog skazal gojenkam, da jih je pripeljal v vrt vzgoje, na pot svetosti. „Katera izmed vas bo postala svetnica?" slednjič vpraša.

— Jaz! Jaz! so odgovorile enoglasno gojenke.

— Dobro, dobro; katera izmed vas bo pa prva postala?

— Jaz, jaz, jaz, so vpile ena črez drugo ter silile v mlado učiteljico.

— Jaz bom prva. — Ne, jaz bom. — Jaz, saj sem bolj stara od tebe, tako so se pričkale med seboj in pričakovale, kaj bo rekla učiteljica.

— Vse skupaj, pa vse prve, to ni lahko, reče učiteljica in tako umiri mlade gojenke. — Vlecimo!

— Da, da, vlecimo!

Rečeno, storjeno. Nabrale so toliko slamic, kolikor je bilo deklic, ter jih prinesle učiteljici.

— Zdaj pa mirne! Tu so vse slamice; tista ki bo potegnila najdaljšo, bo morala prva postati svetnica. Ste zadovoljne?

— Zadovoljne, zadovoljne, zavpijejo enoglasno ter se skrbno približajo. Vsaka opazuje, premišljuje, reče kako smešno in skrbno potegne. Nekatere pokažejo, druge skrivajo.

Vse deklice so se smejale, le ena je postala resna, ko je slišala, da bo morala vleči. „Ali ti ne ugaja?" jo vprašajo druge. Deklica prikima, toda ne odgovori. Ko je prišla na vrsto, se tudi ona približa in potegne slamico.

Ko so vse potegnile, so primerjale slamice. Najdaljšo so našli v roki one, ki je bila pred kratkim najbolj resna. Vse so se zbrale krog nje ter ji čestitale.

— Pa boš morala hitro teči, ji reče najstarejša; — ti si majhna, če ne tečeš, te bomo prehitele.

— Tako bom tekla, da me ne bo nobena vjela.

— Da, da; le tecite, pravi učiteljica. — Ve poskusite, da boste prehitele Ludvino. Ti Ludvina se pa potrudi, da te ne bodo druge vjele.

Pri tem je zvon dal znamenje, da je rekreacija končana. Deklice so pozdravile učiteljico in tekle, kamor jih je klicala dolžnost.

* * *

Malo dnij po tem prizoru vnovič stopim v zavod. Bila je zopet rekreacija. Opazil sem iste gojenke, isto učiteljico: one so igrale, ta se je pa sprehajala samo z eno, z Ludvino. Približajmo se in poslušajmo njiju pogovor.

— Povej mi, ljuba moja, zakaj si tako resna, zakaj ne maraš igrati, ko si vendar včasih komaj čakala rekreacije?

— Niti sama ne vem.

— Ali si bolana?

— Ne, se prav dobro počutim.

— Morda so te razžalile tovarišice?

— O ne, ne.

— Kaj ti je tedaj? Povej mi ljuba Ludvina, drugače ne morem biti mirna. Upam, da je vse dobro, vendar bi rada vedela in ti pomagala.

— Bom povedala in to zato, da mi boste pomagali. Ko smo zadnjič vlekle slamice, sem zbrala svoj duh in hitro zmolila Češčena Marijo, da bi Marija pomagala izvleči najdaljšo. Obljubila sem tudi, da se bom potrudila postati svetnica. Ko sem videla, da sem uslišana, sem občutila v sebi nekaj, česar ne znam razložiti, a zdi se mi, da mi Marija sama hoče pomagati, da prva postanem svetnica. Zato hočem biti zbrana in se ne maram igrati. Zdaj ko sem vam razložila, upam, da mi boste tudi vi pomagali.

— Prav rada, ljuba Ludvina. Najprej te hočem opomniti, da ne smeš storiti nič posebnega: stori, kar store druge, toda ne kakor druge, stori vse bolje. Ali se ne spominjaš lepega odgovora, katerega je dal sv. Alojzij, ko ga je nekdo med rekreacijo vprašal, kaj bi storil, če bi izvedel, da bo moral v kratkem umreti?

— Kaj je odgovoril?

— Odgovoril je, da bi igral dalje, ker to zahteva hišni red, zato sam Bog. Življenje sv. Alojzija slišiš brati v cerkvi; poslušaj pazljivo in tudi sama beri; boš videla, da boš zadovoljna. Torej vse, kar druge, a ne vse, kakor druge. Teci k igri, jaz moram iti k prednici.

— Hvala, častita sestra.

* * *

Stopimo še tretjič v zavod in opazujmo gojenke, ki tako živo kažejo mir vesti, čistost srca.

Rekreacija je živahna: veselo tekanje, radostno vpitje, lepo petje. Toda moje oko išče Ludvino. Glej jo tam s knjigo v roki, obkoljeno od nekaterih tovarišic. Približajmo se in poslušajmo.

— Kakšna knjiga je to, ki jo držiš vedno v roki?

— Življenje sv. Alojzija.

— Kaj lepega vendar najdeš v njej?

— Tudi jaz sem jo brala, toda enkrat prebrati zadostuje.

— Jaz jo slišim brati, pa mi ne ugaja.

— Meni pa to življenje tako ugaja, da se bom potrudila po njem se ravnati, odgovori Ludvina.

— Meni pa ravno zato ne ugaja, ker je ne morem posnemati, zavrne druga.

— Meni se te kreposti ne zdé nikakor pretežke. Sv. cerkev sama je proglasila sv. Alojzija priprošnjika mladine, zato smo ga dolžne posnemati in se izročiti v njegovo varstvo.

— Imaš prav, če hočeš postati kmalu svetnica . . .

— Če ne maraš, da te me prehitimo.

Rdečica je oblila pridno Ludvino. Sramovala se je in molčala. Gojenke so to opazile; ločile so se in se podale k igri. Ludvina pa je dalje prebirala in premišljevala angelsko življenje mladeniča.

* * *

Preteklo je nekaj let. V lični kapelici don Boskovih hčera v Turinu vidimo klečati mlado nuno. Jaz jo poznam; zrastla je ter se posvetila Bogu. V njej opazim ono deklico, ki je izvlekla najdaljšo slamico, ki je brala življenje sv. Alojzija. Ravnokar se je oblekla v redovniško obleko, v obleko don Boskovih hčerá. Lepa in nedolžna kakor angel, zdihuje, veselja joka, moli. Zraven nje kleči nekdanja učiteljica: tudi ona se veseli in moli za ljubo Ludvino, da bi res postala svetnica.

Le malo let se je goreča hči slavnega Boska, srečna Ludvina, trudila v novem stanu. Posnemala je svojo učiteljico v vzgoji, sv. Alojzija v življenju. Misel, da mora prva postati svetnica, jo je spremljala do groba.

Njena želja se je uresničila. Hrepenenje po trpljenju jo je prisililo zapustiti domovje in se podati v ptuje kraje, v daljno Ameriko. Malo časa je delovala v ptujini; kmalu je umrla, umrla mučenica (1895).

Toliko včasih premore ena sama beseda dobrega vzgojitelja, pobožne vzgojiteljice.

Mlada in bolehna, a vedno goreča za čast božjo, se je v starosti dvajsetih let poslovila od minljivega sveta in se preselila v kraj plačila salezijanska sotrudnica

Jelica Neubauer

v Mirni na Dolenjskem dne 10. julija 1905.

Odkar je spoznala sal. družbo, se je vedno z veliko gorečnostjo trudila za salezijansko napravo v Ljubljani in s ponosom nosila ime sal. sotrudnice. Naj blagi sotrudniki in sotrudnice posnemajo pridno sotrudnico in naj molijo za njeno blago dušo.